

Veritatis splendor. Przestanie moralne Kościoła. Materiały z sympozjum KUL, 6-7 grudnia 1993 r. Red. B. Jurczyk. Lublin: RW KUL 1994 ss. 176.

Miarą recepcji dokumentów papieskich mogą być organizowane sympozja i liczba wykupionych egzemplarzy dokumentu. Należy bowiem włożyć wiele trudu, by treści encyklik przenikały do świadomości społecznej i przesłanie Magisterium Kościoła dotarło do licznych odbiorców w sposób zrozumiały i przystępny. Temu też celowi służyło sympozjum zorganizowane przez Sekcję Teologii Moralnej KUL w dniach 6-7 grudnia 1993 roku. Poświęcone w całości przesłaniu moralnemu encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II *Veritatis splendor* sympozjum stało się okazją do wspólnego odczytywania nauczania papieża. Z uznaniem trzeba zauważyć szybkie ukazanie się drukiem materiałów sympozjum wydanych przez Redakcję Wydawnictw KUL.

Omawiana pozycja zawiera wszystkie referaty wygłoszone podczas sympozjum oraz wypowiedzi uczestników dyskusji. Po słowie wstępnym ks. prof. dra hab. J. Nagórniego oraz wprowadzeniu do sympozjum autorstwa Prorektora KUL ks. prof. dra hab. A. Szostka zamieszczono instruktywny referat ks. dra I. Mroczkowskiego *Współczesny kontekst moralnego nauczania Kościoła*. Ks. Mroczkowski swobodnie poruszając się w gąszczu wielu współczesnych prądów umysłowych dostrzega ich wzajemne oddziaływanie i ukazuje celność stwierdzeń *Veritatis splendor* jako reakcji w toczącym się sporze o rozumienie człowieka. Wystąpienie ks. prof. dra hab. F. Greniuka dotyczyło zagadnień poruszonych w pierwszej części III rozdziału encykliki. Ks. Greniuk w bardzo precyzyjny i zarazem przystępny sposób przedstawił problematykę wzajemnych relacji wolności i prawa zarysowując specyficzność podchodzenia encykliki do tych zagadnień oraz zwracając uwagę na prawo moralne i prawo naturalne. Szczegółowe uwagi Autora tegoż referatu odnoszą się do uściśleń terminów zawartych w tekście encykliki.

Ukazanie zależności prawdy i sumienia stanowi najistotniejszy element encykliki poświęconej niektórym podstawowym problemom nauczania moralnego Kościoła. Temu zagadnieniu poświęcony jest artykuł ks. dra J. Wróbla omawiający prawdę jako zasadę

życia ludzkiego istotnie związaną z życiem moralnym. Troska o formację sumienia w świetle rozpoznanej prawdy została ukazana jako zadanie, które winno się dokonywać we wspólnocie Kościoła. Opracowanie ks. Wróbla w swoim ujęciu i warstwie terminologicznej jest jednak nieco hermetyczne.

Kolejnym zagadnieniem III rozdziału encykliki zajął się w swoim wystąpieniu ks. J. Nagórny. Swoje rozważania poświęcił on problematyce opcji fundamentalnej w praktyce życia chrześcijańskiego. Na tle biblijnego rozumienia tej kategorii zaprezentował on przejawy jej nadużywania w postaci „przesadnego rozróżnienia między opcją fundamentalną a świadomymi aktami wyboru dotyczącymi konkretnego postępowania” (s. 83) oraz „zasadniczej rewizji tradycyjnej nauki na temat teologicznego rozróżnienia grzechów” (s. 85). Walorem tego artykułu jest precyzyjne wyjaśnienie pojęć i pozytywne ukazanie zastosowania opcji fundamentalnej w życiu moralnym.

W drugiej części książki umieszczono krótkie wystąpienia uczestników dyskusji panelowej podczas sympozjum. Pierwsze z nich, autorstwa ks. Nagórnego, miało charakter metodologiczny i dotyczyło biblijnych przesłanek moralności chrześcijańskiej oraz zasad wykorzystywania Pisma św. w teologii moralnej. Ideę naśladowania Chrystusa na tle soborowej idei powołania Bożego zarysował ks. F. Greniuk. Zagadnienie męczeństwa jako wyrazu chrześcijańskiego maksymalizmu moralnego przedstawił ks. dr S. Mojek. Warto zwrócić uwagę na artykuł ks. dra S. Nowosada omawiający zadania Magisterium Kościoła w odniesieniu do teologii moralnej. Autor opierając się na encyklice wylicza następujące zadania prorockie Kościoła: rozstrzyganie przez wiążące sądy normatywne, pouczanie o szczegółowych nakazach oraz czuwanie i ostrzeganie wiernych przed groźącymi błędami (s. 145). Relacjonalność osoby ludzkiej stanowi uzasadnienie wymiaru społecznego teologii moralnej. Temu zagadnieniu poświęcone zostało ostatnie wystąpienie w dyskusji panelowej ks. B. Jurczyka, redaktora całości książki. Spośród wypowiedzi uczestników sympozjum należy podkreślić wystąpienie ks. A. Szostka na temat inkulturacji Ewangelii. Ks. Prorektor KUL podkreślając konieczność tego procesu przestrzega, zgodnie ze stwierdzeniem encykliki: „nie bierzcie więc wzoru z tego świata”, przed zbyt łatwym upodabnianiem się do świata.

Szkoda tylko, że nie zamieszczono w książce programu sympozjum obrazującego rzeczywisty przebieg obrad. Należy wyrazić wdzięczność organizatorom sympozjum i redaktorowi tomu za prezentację treści moralnej encykliki papieskiej. Przesłanie moralne Kościoła jawi się w niej bowiem nie tylko jako ciekawa propozycja do zapoznania się z nią poprzez lekturę omawianej książki, ale też staje się bliższe i bardziej przekonujące po jego naświetleniu w ramach sympozjum zorganizowanego przez Sekcję Teologii Moralnej KUL.

Andrzej Derdziuk OFM Cap